

Література.

1. Рослинництво: [Підручник] / О.І. Зінченко, В.Н. Салатенко, М.А. Білоножко; [за ред. О.І. Зінченка]. – К.: Аграрна освіта, 2001. – 591 с.
2. Удобрение бесменных посевов кукурузы / Е.М. Лебедь, С.М. Крамарев, Л.Г. Подгорная, 2002. – 350 с.
3. Інноваційні ресурсозберігаючі технології: ефективність в умовах різного фінансового стану агроформувань: [монографія] / за ред. професора Г.Є. Мазнева. – Харків: Вид-во «Майдан», 2015. – 592 с.
4. Довідник по удобренню сільськогосподарських культур / За ред. П.О. Дмитренка, Б.С. Носка. – К.: Урожай, 2005. – 422 с.
5. Селекція та вирощування кукурудзи в умовах монокультури: [Підручник] / О.В. Климчук – Вінниця: Сучасна аграрна наука, 2009. – 516 с.

ІННОВАЦІЙНІ АГРОТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ТОВ «АГРОФІРМА ІМЕНІ ГАГАРИНА»

***ГОНЧАРЕНКО С. І., СТУДЕНТ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Невід’ємною складовою розвитку будь-якого сільськогосподарського підприємства є технологічний прогрес. Метою виробника має бути постійна інтенсифікація виробництва, яка полягає в отриманні найкращих показників урожайності, продуктивності, економічної ефективності при мінімалізації фінансових витрат та впливу на природні ресурси. Таким критерієм на сьогодні відповідають інноваційні агротехнології.

В нинішніх умовах в Україні спостерігається відсутність паритету цін між продукцією сільського господарства та матеріальними ресурсами і засобами виробництва. Вартість ресурсів постійно зростає, а закупівельні ціни не завжди на користь товаровиробника, тому, при рентабельності меншій за 50%, таке виробництво прибутковим можна назвати лише умовно [1].

Проведемо порівняльний аналіз технологій виробництва

* Науковий керівник – Мазнев Г. Є., професор

кукурудзи на зерно в умовах ТОВ «Агрофірма імені Гагаріна» (таблиця 1), яке розташоване у Зміївському районі Харківської області. Підприємство має досить високий рівень ресурсного забезпечення для виробництва продукції рослинництва, що дає можливість використовувати нову сільськогосподарську техніку, застосовувати повний спектр добрив та засобів захисту рослин, інтенсивні та інноваційні технології, звідси отримувати високий врожай та прибуток [2].

Якщо проаналізувати економічно-господарську звітність господарства за період з 2009-2013 роки, то показники рентабельності виробництва кукурудзи на зерно становлять від 2,8% до 22,9%, а у 2012 році отримано від'ємний показник – мінус 15% [2].

Таблиця 1

Порівняльна структура собівартості вирощування кукурудзи на зерно за різними технологіями

Показник	Традиційна технологія		Інтенсивна технологія		Інноваційна технологія	
	Урожайність – 40 ц/га		Урожайність – 100 ц/га		Урожайність – 125 ц/га	
	на 1 га посіву, грн.	на 1 т продукції, грн.	на 1 га посіву, грн.	на 1 т продукції, грн.	на 1 га посіву, грн.	на 1 т продукції, грн.
Витрати праці, люд. год.	7,10	1,78	7,15	0,72	3,41	0,27
Заробітна плата(основна, додаткова) з нарахуваннями, грн.	237,19	59,30	237,20	47,44	100,66	8,05
– в т.ч. нарахування на заробітну плату, грн.	52,18	13,05	52,18	10,44	22,15	1,77
Насіння, грн.	800,00	200	800,00	80,00	64,00	5,31
Мінеральні добрива, грн.	1860,00	465	6696,00	669,60	6696,00	535,68
Засоби захисту рослин, грн.	-	-	1652,32	165,23	1652,32	132,18
ПММ, грн.	1132,59	283,15	1728,55	172,85	1457,73	116,62
Електроенергія, грн.	2,73	0,68	3,48	0,35	3,48	0,28
Амортизаційні відрахування, грн.	792,25	198,06	1469,41	146,94	869,27	69,54
Ремонт основних засобів, грн.	458,08	114,52	846,37	84,64	291,35	23,31
Транспортні витрати, грн.	81,25	20,31	162,50	16,25	203,125	16,25
Плата за оренду зем. ділянок, грн.	1150,00	287,50	1150,00	115,00	1150,00	92,00
Інші матеріальні витрати, грн.	450,09	112,52	867,75	86,77	773,64	61,89
Страхові платежі, грн.	381,85	95,46	703,44	70,34	630,98	50,48
Загальновиробничі витрати, грн.	250,25	62,56	459,07	45,91	412,02	32,96
Виробничі витрати (виробнича собівартість), грн.	7648,47	1912,12	16807,11	1680,71	15062,73	1205,02

Джерело: розраховано за методикою [3] з використанням [2,4,5]

Для досягнення високої економічної ефективності виробництва кукурудзи на зерно підприємству доцільно впровадити інтенсивні та інноваційні агротехнології, що дасть змогу зменшити собівартість продукції, збільшити урожайність та отримати більший економічний ефект.

З таблиці 1 видно, що найбільшу питому вагу у структурі витрат займають мінеральні добрива в залежності від виду технології – від 24,32 до 44,45%. За рахунок використання інтенсивної та інноваційної технології витрати зменшуються на такі показники як: вартість насіння (з 10,46 до 4,76%); вартість ПММ (з 14,81 до 9,68 %); амортизаційні відрахування (з 10,36 до 5,77%); орендна плата (з 15,04 до 6,84 %), та інші. Виробнича собівартість 1 тони продукції при застосуванні інноваційної технології менша від традиційної на 63,02%.

При впровадженні інтенсивної та інноваційної технології значно зростає важливий показник – валова продукція, яка є більшою у 2,5-3 рази, ніж при застосуванні традиційної технології. На основі цього показника можна визначити продуктивність праці, розрахувати валовий та чистий доход, а також рентабельність виробництва [2].

Слід зазначити, що ефективність виробничо-комерційної діяльності аграрного підприємства визначається не тільки результатами застосування певної технології, а в першу чергу, результативністю реалізації готової продукції [2].

Визначимо ефективність виробництва та збуту зерна кукурудзи для ТОВ «Агрофірма імені Гагаріна», при застосовуванні різних типів ресурсозберігаючих технологій виробництва. Для цього проведемо розрахунок для виробництва та продажу 1 т продукту (таблиця 2). Припустимо, що реалізація буде відбуватися на рівні середньої ціни 2015/2016 МР (вересень-березень) за рахунок можливості у господарства тривалого зберігання зерна.

Результати розрахунків доводять, що господарство досягає найкращих економічних результатів при застосуванні інноваційної технології, що відображається в таких показниках як: повна собівартість продукції – 1242,48 грн./т, рівень рентабельності – 122,31%.

Розрахункова ефективність виробництва та збуту товарного зерна кукурудзи

Технологія	Середня ціна реалізації, в т.ч. ПАВ, грн./т	Ціна реалізації без ПАВ, прийнята у розрахунках, грн./т	Урожайність, ц/га	Виробнича собівартість, грн./т	Витрати на збут, грн./т	Повна собівартість, грн./т	Валовий прибуток, грн./т	Податок на прибуток, грн./т	Фінансовий результат реалізації продукції, грн./т	Рентабельність реалізації продукції, %
<i>Традиційна</i>	3715	3095,83	40	1912,12	44,22	1956,34	1139,49	205,10	934,39	47,76
<i>Інтенсивна</i>			100	1680,71	54,35	1735,06	1360,77	244,93	1115,84	64,31
<i>Інноваційна</i>			125	1205,02	37,46	1242,48	1853,35	333,60	1519,75	122,31

Джерело: розраховано на основі [2]

За інтенсивною технологією повна собівартість продукції складає 1735,06 грн./т, рівень рентабельності – 64,31%. Ці показники досягаються за рахунок використання високоефективної техніки зарубіжного та вітчизняного виробництва, внесення повного спектру мінеральних добрив та передових засобів захисту рослин.

Традиційна технологія має найгірші показники економічної ефективності виробництва кукурудзи: собівартість складає 1912,12 грн./т, рівень рентабельності 47,76 %.

Отже, серед проаналізованих технологій виробництва найбільший фінансовий результат і найвища рентабельність досягаються при застосуванні інноваційної технології, що доводить доцільність впровадження її у виробничий процес. Це дозволить господарству отримати додаткові фінансові надходження, що дасть можливість реалізовувати інноваційну політику в різних напрямках виробництва.

Література.

1. Маслак О.. Кукурудза: куди подіти врожай? // Журнал «Агробізнес» – №20 (219) жовтень 2011. – С. 35-44.
2. Інноваційні ресурсозберігаючі технології: ефективність в умовах різного фінансового стану агроформувань : [монографія] / За ред. професора Г.Є. Мазнева. – Харків: Вид-во «Майдан», 2015. – 592 с.

3.Методика розробки технологічних карт та нормативів витрат культур на вирощування сільськогосподарських культур / [Д.І. Мазоренко, Г. Є. Мазнев та ін.]. – Харків: ХНТУСГ, 2003. – 50 с.

4.Технологічні карти та витрати на вирощування сільськогосподарських культур з різним ресурсним забезпеченням / за ред. Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева. – Харків: ХНТУСГ, 2006. – 725 с.

5.Планування фінансового забезпечення інноваційних агротехнологій в умовах різного фінансового стану підприємств [Текст]: / Г.Є. Мазнев, О.В. Дудник // Вісник ХНТУСГ ім. П.Василенка. Вип.161. – Харків, 2015. – С. 60-73.

ВИМОГИ ДО ПРАЦІВНИКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

**ГОРЕНКО А.І. АСПИРАНТ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Однією з актуальних проблем агропромислового комплексу України є забезпечення інноваційного шляху розвитку сільськогосподарського виробництва. Широке впровадження інновацій в усіх напрямках діяльності сільськогосподарських підприємств сприяє зростанню продуктивності праці, економії ресурсів, скороченню витрат і зниженню собівартості аграрно-продовольчої продукції, нарощуванню обсягів і підвищенню ефективності сільськогосподарського виробництва. Інноваційний потенціал формує здатність аграрних підприємств конкурувати на внутрішньому та зовнішньому ринках і допомагає уникнути економічної кризи [1, 2].

Інноваційна діяльність в сільському господарстві вимагає впровадження заходів з використання новітніх досягнень науки та техніки. Це удосконалення або створення нових знарядь праці, вирощування високопродуктивних, придатних для певної зони районованих сортів сільськогосподарських культур та порід тварин, впровадження наукових розробок і т. д. [3, 4].

За останні роки в Україні значно зріс попит на висококваліфіковану робочу силу як результат глобалізації, технологічних змін і змін в організації праці. Упровадження

* Науковий керівник – Олесь В.М., д.е.н., професор